

Speels en dromerig, met

een kritische ondertoon

REPORTAGE

Zestien 'Nederlandse' kunstenaars laten in het Hudson-jaar 'de Nederlandse ziel' zien aan de hand van het landschap en de architectonische geschiedenis.

Van onze medewerker
Lynn Berger

PEEKSKILL De jonge man en de pianoverkoper zitten tegenover elkaar. Twee witte koffiekopjes staan klein en kwetsbaar op de glimmende tafel. Het gaat over de Steinway D, volgens de verkoper 'het allermooiste dat er te krijgen is op vleugelgebied'.

'Enneh, hoe duur is die?', vraagt de jonge man.

Op het antwoord - 'die is 119.500 euro' - volgt een korte stilte.

Dan: 'Aha. En hebben jullie daar ook een afbetalingsregeling voor?'

Het is een scène uit *Nummer Zes: Steinway Grand Piano*, een videofilm van Guido van der Werve uit 2006.

Het ingetogen, droomachtige karakter van de film is compleet tegenovergesteld aan dat van Erik van Lieshouts *Guantanamo Baywatch* (2007), een hectische video waarin Van Lieshout en zijn editor door Los Angeles rijden, en alles wat ze zien in Brabantse tongval van commentaar voorzien. Over Paris Hilton: 'Wat 'n lekker wijf zeg, ongelooflijk!'

Beide video's zijn onderdeel van *Double Dutch*, een groepstentoonstelling in het Hudson Valley Center for Contemporary Art (HVCCA) in Peekskill, zo'n 80 kilometer ten noorden van New York.

In totaal telt *Double Dutch* zestien kunstenaars, die ofwel Nederlands zijn, ofwel geruime tijd in Nederland hebben gewerkt. HVCCA-directrice Livia Straus, een bedachtzame vrouw op witte sneakers, en haar man bezoeken sinds 2007 regelmatig Nederlandse studio's, galeries en musea. Met het Hudson-jaar in het vooruitzicht besloot het echtpaar hun 'liefde voor de Nederlandse art scene' om te zetten in een tentoonstelling.

Anders dan je, afgaande op wat er rondom dat Hudson-jaar zoal wordt gepropageerd, misschien zou verwachten, gaan de werken in *Double Dutch* niet over het ontstaan van New York, niet over 'typisch Hollandse' tolerantie, en ook niet over immigratie en de multiculturele samenleving.

Dylan Graham, een Nieuw-Zeelan-

Een verrassend visitekaart van de Nederlandse kunst in het Hudson-jaar

der die aan het Sandberg Instituut en de Rietveldacademie studeerde, refereert met zijn uitknipkunstwerken aan Nederlands koloniale verleden, maar in die thematiek staat hij verder alleen.

Volgens Straus hebben de kunstwerken in de tentoonstelling een 'gemeenschappelijke Dutch soul', die 'het lineaire landschap en de architectoni-

Een balancerend huis, een installatie van Daan Padmos.

sche geschiedenis van Nederland' reflecteert.

Wat er met die Nederlandse ziel precies wordt bedoeld, is niet altijd even duidelijk. Vooruit, een aantal kunstenaars, onder wie Fendry Ekel en Rob Voerman, heeft architectuur als onderwerp. De installatie van Daan Padmos, een balancerend huis dat hecht en vast, tegen wassend water bestand,

aan de Hudson staat, roept associaties op met Nederland als waterland. Maar de 'ruimtelijkheid' die volgens Straus de werken kenmerkt is, in het geval van installatiekunst, nogal wies: die is nu eenmaal per definitie driedimensionaal.

Dat neemt niet weg dat *Double Dutch* een coherent beeld neerzet van een generatie experimentele kunstenaars die - een paar uitzonderingen daargelaten - in Amerika amper bekend is. Dat beeld is weliswaar speels en dromerig - zoals de licht erotische textielschilderijen van Lara Schnitger, of de caleidoscoopinstallatie van Serge Onnen -, maar niet zonder kritische ondertoon (Schnitgers werk gaat bijvoorbeeld ook over de vrouw als lustobject).

In hoeverre je daarin de invloed van de stijl of de platheid van het Nederlandse polderlandschap kunt terugzien, is de vraag. Maar een samenhangend, verrassend visitekaartje voor wat de hedendaagse Nederlandse kunst vermag, is het in elk geval wel.

Saillant, en al dan niet toevallig, is

het feit dat veel van de installaties impliciet of expliciet aan Amerika refereren - zoals Van Lieshouts video's of Alon Levins *On Eagles and Empire* (2009).

Job Koelewijns *Sanctuary* (2007) is een levensgroot, uit meer dan drieduizend boeken en kunstcatalogi opgebouwd tankstation. Een associatie met Amerikaanse kunsticonen als Edward Hoppers schilderij *Gas* (1940), de foto's van Robert Frank en Jack Kerouac's roman *On the Road* ligt, in deze context, voor de hand.

En Van der Werve's *Nummer Zes?* Na het gesprek met de pianoverkoper gaat de video over in een rêverie, waarin met behulp van een takelwagen een Steinway Van der Werve's woning wordt binnengetakeld, en de kunstenaar een huiskamerconcertversie van Chopin's *Piano Concerto No. 1* weggeeft. Mensch, durf te dromen, lijkt de boodschap - en in *the land of opportunity* is die meer dan toepasselijk.

Double Dutch. HVCCA, Peekskill, NY. T/m 26 juli 2010. www.hvcca.org